

Dežele duš

(md) Cankarjeva založba je predstavila štiri izvirne leposlovne novosti – dveh mladih in dveh zdavnaj uveljavljenih slovenskih književnikov – ter izbor esejev španskega misleca Miguela de Unamuna, katerega tragični vitalizem doživlja v svetu in pri nas pravo renesanso.

»Romanje za Animo« Marka Uršiča je »roman – dnevnik«, s katerim avtor (po. »Razpoh«) potrjuje svoj pripovedni talent. Delo, sestavljeno kot uredniška montaža popotniških zapiskov iz Jeruzalema, »središča sveta brez središča«, omogoča pisatelju hojo po nevidnem robu med »realnostjo in izmišljijo«, omogoča mu v pisanju vzpostaviti več planov, več različnih distanc do postopkov ubesedovanja. Omogoča mu v knjigo vnesti mehko, tekočo pripovedi, čeprav je ta na trenutke (intelektualno) zahtevno branje. Še nekaj je značilnost Uršičevega sloga, ki je »iskanje sebe« v bleščečih, četudi zavrženih drobcih transcendence: amalgam čutnega in spiritalnega, resnobnega in humornega. Tisti amalgam, ki ga vari roka osebnosti, ki je sestopila iz začaranega risa samovoljne evropskega subjektivizma...

Pesniška zbirka »Malemu boksarju« Esada Babačića nas sooča s stih mladega lirika, katerega poetika je presenetljivo dognana in izmodrena. Babačić je eden tistih književnikov, ki niso ljubeznivi samo do stvari, ki jih pesmi evocirajo, ampak tudi do jezika. Drugače rečeno: pesnik ni vase zagledani gospodar besede, marveč njen ljubimec. Sprejema jo kot poseben dar in milost. Nič čudnega, da Babačiću uspeva – z nedolžnostjo rekanja – upesniti nekatere »banalnosti« našega vsakodnevnja na čist in sugestiven način, ne da bi zdrsnil v melodramatičnost ali sentimentalnost. So pa v »Malemu boksarju« izpisane tudi krute, usodne reči.

»Dežele« Kajetana Koviča so avtorsko pretehtan izbor iz pesnikovih prejšnjih zbirk; knjigi je dodana vrsta novih pesmi.

»Domala štiri desetletja življenja z besedo« so v tej knjigi, je na zavihek napisal Tone Pavček. ... »izbor je antologijsko celovit... in v novi osvetlitvi zrcali Kajetana Koviča, ki je klasičen in moderen, živ in vznemirljiv, pomenljiv izpovedovalec in izbrušen stilist...« »Dežele« so sledi potovanja, na katerem smo kot naprej, je na tiskovni konferenci dejal avtor. Po njegovih besedah je v izbor uvrstil pesmi v sklenjeni obliki in s tem napravil obračun dela v tej smeri. Po Labradorju je Kovič (s sonetnimi pesmimi, zasnovanimi kot en stavek) v letih »težkih bojov s snovjo in obliko« prispel do mejene točke izražanja v vezani obliki; s toliko večjo nestrpnostjo pričakujemo novo avtorjevo zbirko svobodnih verzov, ki jo snuje.

»Elijev oblak plodnosti« Pavleta Zidarja je knjiga, grajena kot prozni triptih: daljši noveli oklepata krajšo črtico, vse so oblikovane kot preplet neposredne pripovedi (junakove skušnje) in komentarja. Tudi v novem delu se Zidar spopada s »strašnimi, poslednjimi« problemi našega bivanja. Strasten iskalec in razlagalec etike in morale je, enako več v izpisovanju notranjih, psiholoških stanj človekove duše in v arhitekturi fabule, čestokrat prekinjane z liričnimi vložki. Predvsem pa Zidar ostaja »strasten pripovedovalec zgodb«.

Izbor esejev Miguela de Unamuna »Umetnost in resnica« nas seznanja s triindvajsetimi briljantno pisanimi, aktualnimi in po svoje provokativnimi razmišljanji španskega filozofa, pesnika in publicista. »Umetnost in resnica« sta dva pola Unamunovih zanimanj, ki hočejo biti čisto, božansko, najbolj osebno dejanje. Nič čudnega torej, da so Unamunovi eseji predvsem obračun z lažjo, pa najsi bo ta zavita v prazno retoriko katerekoli ideologije ali diemagogije. Eseje je izbral in prevedel Niko Košir, spremno besedo »Unamuno – človek iz mesa in krvi« je napisala Branka Kalenić-Ramšak.